

KRISTUS POVEDAL BUDE MOR...¹

Úvaha o pandémiách, karanténach, obavách a Božej prozreteľnosti

1.časť

„Budú veľké zemetrasenia a miestami hlad a mor“². Mor v Evanjeliu sú nákazlivé choroby, teda epidémie. Kristus povedal, že budú mory, a hľa, sú tu. Musia byť. Spasiteľ sa nám snaží povedať, že masové ochorenia sa Jeho príchodom neskončili. Ako sa nevytratia zemetrasenia, čiže prírodné kataklizmy, nevytratí sa ani hlad, čiže sociálne katastrofy. Taký je zákon života mimo Raja. Od doby, keď človek do sveta vniesol nákazu hriechu, svet človeka premáha nákazami spôsobenými infekciami, mikróbmi, choroboplodnými baktériami.

Epidémie, vo väčšom meradle pandémie, sú ako prírodné katastrofy. Pred živlami sú všetci zraniteľní. Kráľ aj žobrák, bohatý aj chudobný, všetci rovnako utekajú pred požiarom, boja sa prírodnej kataklizmy, všetci sa boja lepkavosti hocakej smrteľnej choroby.

Shakespearov jediný syn Hamnet zomrel ako jedenásťročný na mor. Mladší brat imperátora Alexandra I, Konštantín, zomrel na cholera. V časoch epidémii zomierali aj veľký, aj známi, aj králi a cirkevná hierarchia. Rozovretá tlama epidémií s vycerenými zubmi ostávala v každej dobe otvorenou, všetko požierala a bola stále nenásytná.

Poznáme desať chorôb, ktoré vyústili do pandémie: malomocenstvo, mor, cholera, kiahne, týfus, malária, tuberkulóza, chrípka (s jej všetkými druhmi), infekcia HIV a nedávno pridaná koronavírusová infekcia COVID-19.

Podobne, ako desať rán Egypta nás oberajú o pokoj, spôsobujú úzkosť a bolesť. Po jednej rane prichádza ďalšia, žiadna však nie je úplne prekonaná. Sú ako vlny rozbúreného mora, ktoré zmetú každého, kto im stojí v ceste, potom sa stiahnu, aby sa po nejakom čase znovu vrátili. Búšia do nás celý čas našich nešťastných dejín, len sila vln nie je od storočia k storočiu rovnaká.

Odkiaľ sa pandémie vzali

Obavy a nevedomosť v mysliach ľudí rodia množstvo teórií: od sprisahania svetovlády až po spod kontroly sa vymknúcu biologickú zbraň. No v prvotnom, počiatočnom variante majú všetky pandémie ten istý trpký zdroj.

Choroby sú daňou za nedokonalý, zlomený svet. Človek tento svet zničil. Taká je pravda, ktorá je trpká a nepríjemná.

Človek bol Bohom daný, aby Raj obrábal a chránil³. Prostredníctvom človeka sa stvorený svet oduševňoval, stvorené sa spájalo s nestvoreným, zem sa spojila s Nebom, celý svet bol osvietený svetlom Životodarného. Ale je tu paradox: povoláný byť pánom sa zachoval ako otrok, ako ľahkomyselný šašo a zradca. Namiesto toho aby obrábal Raj, vypestoval v sebe pýchu. Namiesto toho aby zachovával jednotu s Bohom, a tým chránil harmóniu v stvorenom svete, sa človek lascívne začal stýkať s padlým duchom. Do čistého sveta vpustil jed hada a život tak otrávil hriechom.

Človeče, si úbohý a biedny. Neochránil si, rozbil si dar rajskeho života, ako pri neopatrnosti pustia a rozbijú vzácnu nádobu určenú na chránenie. Tak isto sa rozbil aj rajskejší svet, ktorý bol zverený do rúk koruny tvorstva, len čo sa stvorený odvrátil od Stvoriteľa. Život a harmónia vo svete vládli dovtedy, dokedy koruna tvorstva, človek, bol účastný na Živote. Prerušenie jednoty s Životom prinieslo choroby a smrť.

Hriech spôsobil skazu, nerovnováhu a narušenie sveta, ktorý žil v rajskej harmónii. Dravosť a zúfalý boj o prežitie, vzájomné pojedanie a nepriateľstvo, hľa, čo je svet po stratení Raja. Človek sa pre odvrhnutie Boha podriadil smiešne malým a úbohým časticiam padlého sveta,

¹ <https://pravoslavie.ru/131030.html>

² Lk 21, 11.

³ Pozri: Gn 2, 15.

povolaný k zbožšteniu sa podriadil mikróbom. Strach zo smrti ho núti poznať mikroskopické parazity, bacily, vírusy, črevné baktérie, lebo sa odvrátil od rozjímania o Bohu, pochopenia nebeskej čistoty a pridania sa k anjelom.

Taký je zákon života mimo Raja. Pre vírus smrteľných hriechov tu máme vírusy smrteľných chorôb. Pre infekcie vášni, ktoré požierajú dušu, tu máme infekcie, ktoré požierajú telo. Pre nákazu samolúbosti tu máme nákazu neduhov, ktoré nás oberajú o pokoj a blaženosť.

Pandémie sú analógiou svetových vojen, len s človekom v nich bojuje búriaca sa príroda. Zachoval si sa ako dravec, hľa, tu máš dravosť zo strany padlého sveta. Príroda sa vymanil spod tvojej kontroly tak, ako si sa ty prestal podriaďovať Stvoriteľovi. Svet sa človeku každou pandémiou akoby pomstieval za to, že ho svojim hriechom poškodil, za to, že sa nechal zlákať lascívnym zväzkom s ničiteľom diablom.

Veľká katastrofa hriešneho pádu sa ako v zrkadle odráža v každej pandémii. Bezmocnosť ľudí pri každom smrtonosnom ovzduší je obraz zívajúcej priepasti hriechu, odcudzenia sa človeka od Boha a ako následok utrpenia a smrti.

Ó človeče! Tvoje srdce prahne po živote a šťastí, no zraňuje ťa trnie ťažkostí a utrpenia. Tvoj duch stúpa k nebesám, ale žihadlo chorôb, zapichnuté do tvojho tela ťa stavia na tebou zaslúžené miesto.

Pýcha človeka ponizuje tak, ako je ponížená každá falošná modla. Život povolaného k nesmrteľnosti sa stal úbohým, podobne ako aj život mikróba. Pandémie ukázali, nakoľko je človek slabý a nemohúci. Ukázali tiež, že žiť len pre zem je nezmyselné.

Nemysli si, že mimo Raja budeš žiť a radosť sa, nebudeš chorý a nezomrieš. Život mimo Raja nie je život, ale boj o prežitie. Keď premôžeš jednu chorobu, bezpochyby stretneš novú, o ktorej si pred tým nepočul. Lebo nie je možné vyhnúť sa tomu, čo je nám súdené: „*Prach si a do prachu sa vrátiš*“⁴, nemôžeš prosperovať na zemi, ktorá „*trnie a bodľačie ti bude rodiť*“⁵ pre tvoj hriech⁵.

Choroby ako múdre Božie dopustenie

Čo sú choroby vo vzťahu k Bohu? Choroby sú iba úbohým prachom, ktorý sa rozplynie jediným mávnutím Kristovej ruky. Keď Ježiš videl Petrovu svokru, dotkol sa jej ruky, „*hneď jej prestala horúčka*“⁶. Už rozkladajúcemu sa telu v hrobe povedal: „*Lazár, pod' von!*“⁷, a Lazar vyšiel, plný sily a inšpirovaný do nového života. Hľa, čím sú choroby a smrť pred Bohom! Dotyk životodarného Života, dotyk nesmrteľného uzdravuje.

Človek si cení chlieb, keď ho nemá. Vodu, keď ho spaľuje smäd. Vzduch, keď sa dusí. Takto si hriešny človek začína vážiť všetko Božie cez odňatie, čiže cez utrpenie.

Každé odňatie je utrpením. Odňatie zdravia je ako mučenie. Lebo zdravie je neoddeliteľne späté s životom. Nikto nezomiera preto, že sa mu končí život, všetci zomierajú z dôvodu zničeného zdravia, z dôvodu jeho vyčerpaných alebo zničených zdrojov. Preto sa všetci pre zdravie znepokojujú, lebo v ňom spočíva nezlomná túžba človeka po živote. Dokonca aj keď niekto svoje zdravie ignoruje, ničí ho svojim nerozumným správaním, robí tak len preto, že si naivne myslí, že zdroje jeho zdravia sú nevyčerpatel'né, nekonečné.

Pre Pána nie je ničím vziať a jedným mávnutím ruky zastaviť morové ovzdušie. Pre Pána nie je ničím uzdraviť choroby ľudí. No nám sú dané prirodzené prostriedky boja s chorobami, aby sme sa naučili vážiť si všetko Božie.

Podobáme sa Kristovým učeníkom v loďke, okolo ktorých zúri búrka, a Spasiteľ ich akoby opustil, spí a nepočuje. A nebolo by naopak lepšie, keby pokojne spali učenici, a hore bol Spasiteľ, chránil ich spánok aj pred najmenším závanom vetra? Nie, ľudí ničí nedbanlivosť.

---

⁴ Gn 3, 19.

⁵ Gn 3, 18.

⁶ Mk 1, 31.

⁷ Jn 11, 43.

Pre nás sú záhubou nie nešťastia a otrasy, ale spánok našej duše, ponorenie sa do blaženosti, komfort, pocit bezpečia.

„*Stučnel Izrael a zbujnel, vykrmil si sa, stučnel si a zmohutnel. Zavrhol Boha, ktorý ho utvoril, potupil Skalu svojej spásy*“⁸. Adam, keď bol ešte čistý a bez hriechu, zahynul pre svoj bezstarostný život. Ako dosiahneme spásu my s hriechmi, keď budeme bezstarostní ako on?

Predstavte si, že nejakému človeku miesto práce dajú iba peniaze, čo sa potom stane s jeho dušou? Spotrebno-nedbanlivý vzťah k životu život ničí. Keď je ti všetko dané, a ty sám sa pri tom nenamáhaš, nachádzaš sa blízko smrti. Múdrosť Božej prozreteľnosti, ktorá je pre nás nepochopiteľná a nevysvetliteľná, sa prejavila v tom, že pri hojnosti všetkých blahodarných darov uzdravovania je naším údelom prekonávať nešťastia prostredníctvom ťažkých zápasov, a nie bezstarostným dostávaním zázračných dobier od Boha.

Kresťanstvo nie je komfort

Chcem ešte vysloviť myšlienku, ktorá vedome nemôže byť prijatá všetkými. Kresťanstvo nie je komfort. Kresťanstvo nemôže byť pohodlné. Kresťanstvo je mučeníckym vyznaním, lebo je nasledovaním Krista, a Kristova cesta je cesta kríža.

Keď sa kresťanstvo stáva pohodlným, Pán posielal skúšky, ktoré náš komfort ničia. „*Ešte spíte a odpočívate?*“, pýta sa nás Spasiteľ⁹. No my neviem, ako Mu máme odpovedať. Zvykli sme si na slobodu, na to, že všetko máme a všetko môžeme, chrámy sú otvorené, naše práva sú zaručené, všade naokolo je pokoj, takže sa nám zdá, že si môžeme pospať. Nie, Pán na nás dopúšťa búrku, aby sme sa prebudili.

Každá búrka je spôsobená zvyčajnými, pre nás komfortnými podmienkami života. Znovu sa nám zatvára Raj – Boží chrám, aby sme sa na Cirkev, sviatosti, na radostné stretnutie s Pánom v eucharistii pozreli iným pohľadom. Vrátené sa s ťažkosťami chráni ako oko v hlave. A tak je to aj vo vzťahu k chrámom, zdraviu, vo vzťahu k všetkému, čo sa na zemi buduje.

S chorobami bojujeme ako s veľikánmi. V pote tváre pestujeme svoj chlieb, zdravie sa nám dáva cez krvavý pot. Veľikáni sú silnejší než my. Ale pokorný Dávid poráža pyšného Goliáša. Vrátené sa ťažko chráni ako oko v hlave. Hľa, prečo sa víťazstvo nad svetovými pandémiami v každej dobe získavalo veľmi ťažko za cenu mnohých obetí. Aby sme si cenili Boží dar života. A cez to sme sa naučili ceniť všetko Božie.

Pokoriac sa pred mnohými neľútostnými pandémiami, ľudstvo dostáva príležitosť premôcť ich. Pán bezpochyby odkryje prostriedky uzdravenia aj od nového vírusu. Vždy, keď ľudstvo nájde prostriedok víťazstva nad pandémiou, je to prejav Božieho požehnania, ktoré sa ukazuje každému starostlivému, pokornému a pracovitému človekovi.

Tak sa vychováva pokora. Vtedy si začíname ceniť Boží dar života, no my túžime po dare nesmrteľnosti, ktorý sme kvôli hriechu stratili. Vtedy začíname chápať, že skutočný život nie je v bojovej aréne, nie v zákopoch a nemocničných stanoch – taký je pozemský svet. Že sú aj príbytky, po ktorých duša túži, ku ktorým nám vydláždil cestu Spasiteľ, keď porazil smrť svojím vzkriesením.

---

⁸ Dt 32, 15.

⁹ Mk 14, 41.